

7/4008
SK 116

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 4359
Konu : İstanbul Milletvekili
Dr.M.Sezgin TANRIKULU'nun
Yazılı Soru Önergesi

....../....../2016
03 Ağustos 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a)TBMM'nin 21.04.2016 tarihli ve 43452547-120.07-[7/4008]-31515 sayılı yazısı
b)Başbakanlığın 29.04.2016 tarihli ve 31853594-610-2-947-1721 sayılı yazısı

İstanbul Milletvekili Dr.M.Sezgin TANRIKULU'nun, Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri TBMM 7/4008 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/4008 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVABI

SORULAR:

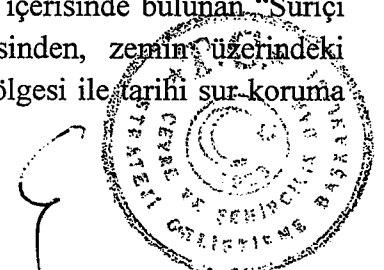
25 Mart 2016 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu kararıyla Diyarbakır'ın tarihi İlçesi Sur'un yüzde 60'ının "acele kamulaştırılması" kararı kamuoyunda ciddi bir yankı uyandırmıştır. Söz konusu kararın ikna edici herhangi bir gerekçesi açıklanmazken, Resmi Gazetede yayınlanan karar metninde şu ifadelere yer verilmiştir: "Diyarbakır İli Sur İlçesi'nde ilan edilen riskli alan sınırları içerisinde bulunan ve ekli listede bulundukları yer ile ada ve parsel numaraları belirtilen taşınmazların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından acele kamulaştırılması, adı geçen bakanlığın 16.03.2016 tarihli ve 2988 sayılı yazısı üzerine 2942 sayılı kamulaştırma kanunun 27'nci maddesine göre Bakanlar Kurulu'na 21.03.2016 tarihinde kararlaştırılmıştır."

Bu bağlamda,

- 1- Özgün tarihi mimarisiyle bölgenin gözde merkezi olan Sur'un "acele kamulaştırılmasının" gerekçesi nedir?
- 2- Söz konusu kararın hukuki dayanakları bulunmakta mıdır? Bu dayanaklar nelerdir?
- 3- Kamulaştırılma kararı verilen bölgelerde ne tür faaliyetler yapılacaktır?
- 4- Sokağa çıkma yasağı kaldırıldıktan sonra Sur'da ne tür "riskler" bulunmaktadır?
- 5- Sur'da kamulaştırılma kararı verilen bölgelere kaç karakol kurulması planlanmaktadır?
- 6- Söz konusu Bakanlar Kurulu kararının arkasında bölgenin tarihi dokusunun yok edilmesi amacı olduğuna dair iddialara cevap verilecek midir?
- 7- Bölgede sokağa çıkma yasakları ve operasyonlar boyunca büyük oranda tahrip edilen Cizre, Yüksekova, Silopi gibi bölgeler için de benzer kamulaştırma kararları verilmesi çalışması yapılmakta mıdır?
- 8- "Yeni bir Güneydoğu inşa edeceğiz" açıklamaları göz önüne alındığında, ifade edilen yeni bir Güneydoğu inşa planı nedir? Nasıl bir Güneydoğu inşa edilmesi hedeflenmektedir?
- 9- Kamulaştırılan bölgelerin özel şirketlere satılacağı iddiası doğru mudur?
- 10- Kamulaştırılan bölgelerden satılması planlanan özel şirketlerin önceden belirlendiği iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, bu özel şirketler hangileridir?

CEVAP:

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun'un çıkarılmasının temel amacı, afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların tespit edilmesi ve böylece, söz konusu alanlar ile riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat kurallarına ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini oluşturmak için, iyileştirme, tasfiye ve yenilemelerde bulunulması maksadıyla çıkarılmış olup, neticede nihai hedef, herhangi bir afet neticesinde bir daha can kaybı yaşanmamasının sağlanması ve kentlerin sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerine dönüştürülmesidir. Bu Kanun kapsamında Diyarbakır İli, Sur İlçesi sınırları içerisinde bulunan "Suriçi Bölgesi" nin tarihi özelliğini kaybederek çöküntü alanı haline gelmesinden, zemin üzerindeki yapılaşmalar nedeniyle can ve mal kaybı riski taşımasından dolayı Suriçi Bölgesi ile tarihi sur koruma

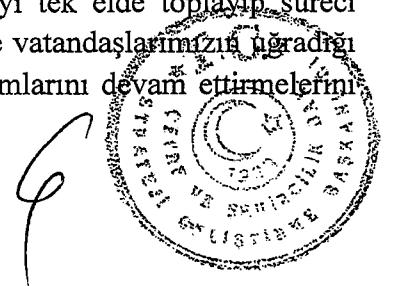
bandını kapsayan yaklaşık 187 hektarlık alan, bahse konu Kanun kapsamında 22.10.2012 tarih ve 3900 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden “Riskli Alan” ilan edilmiş ve 04.11.2012 tarih ve 28457 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bahse konu alanda gerçekleştirilecek dönüşüm uygulamaları ile riskli yapı stoku içinde yaşayan nüfusun can ve mal güvenliğinin sağlanması, riskli yapılardan kaynaklanacak afet risklerinin azaltılarak ülkemizin önemli kültürel zenginlikleri arasında bulunan alanda taşınmaz kültür varlıklarının tahribatını engellenmesi, yapı ve doku bütünlüğü bozularak aykırılık teşkil eden yapıların dokuya uyumlu hale getirilmesi, kültür varlıklarının restorasyon, bakım-onarım, güçlendirme, iyileştirme, sağlıklılaştırma vb. yönünde yapılacak müdahalelerle bölgeye kazandırılmasına yönelik çalışmaların yapılması ve alanda terör örgütü mensuplarınca zarar verilen konut ve işyerlerinin sağlıklı ve güvenli hale getirilmesi ve mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Riskli alan olarak belirlenen alanda, 6306 sayılı Kanun’un 6 ncı maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen yetkilerin tamamı (planlama ve kamulaştırma yetkileri de dahil olmak üzere) Bakanlığımıza geçmiş olup; söz konusu riskli alanda son aylarda bölücü terör örgütünün çıkardığı olaylar sonucunda Sur Bölgesinde birçok ev ve işyeri hasar görmüştür. Suriçi’nin sit alanı olması, birçok tescilli yapı bulunması nedeniyle alandaki zarar tespit işlemleri Bakanlığımız koordinasyonu ve Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğümüzün katılımı ile gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda proje yürütülecek alanın 6306 sayılı Kanun kapsamında ilan edilmiş “riskli alan” olması, alan içinde bulunan yapıların can ve mal güvenliği açısından risk teşkil etmesi sebebiyle, taşınmazların tahliyesinin ve yıkımının ve akabinde yeni yapıların yapımının bir an önce başlatılması ve bitirilmesinin zaruri olması, terör örgütü mensuplarınca zarar verilen konut ve işyerleri sebebiyle yaşanan mağduriyetlerin ivedilikle giderilmesi, alanda anlaşma sağlanan parsellerde altyapı uygulamalarına başlanılmış olması ve altyapı uygulamalarının bütüncül bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için alan bütününde çalışma imkânının sağlanmasının gerekmesi, gibi hususlar gözetildiğinde riskli alan olarak ilan edilen sınırlar içerisinde dönüşümün süratle gerçekleştirilebilmesini sağlamak üzere alan sınırları dahilinde bulunan taşınmazlardan, Dönüşüm Uygulamaları kapsamında malikleri ile uzlaşma sağlanamayanların, 6306 sayılı Kanun’un 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen koşulların gerektirmesi halinde Bakanlığımız tarafından acele kamulaştırılması hususunun uygun olacağı değerlendirilmiştir. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi uyarınca “aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar verilen hallerde” acele kamulaştırma işleminin yapılabilmesi açıktır.

Diyarbakır İli, Sur İlçesi, Suriçi Bölgesi son dönemde terör nedeniyle zarar görmüş bölgeler arasında olup kamulaştırma kararı alınan bölgemizdir. Terör olayları nedeniyle zarar gören bölgelerde güvenliğin sağlanması ile birlikte yeniden yapılanma çalışmaları hızlı bir şekilde başlatılması ve çalışmaların ivedilikle yürütülmesi amacıyla kamulaştırma kararı alınmıştır. Bu bölgeler için alınan kamulaştırma kararındaki amaç süreç içerisinde uzlaşma işlemlerinde kolaylık sağlamaktır. Her ne açıdan olursa olsun alanda yapılacak olan koruma ve yenileme çalışmalarında, haksahipleri ile uzlaşmanın sağlanamadığı durumlarda kamulaştırma kararına başvurulacak olup, karar sadece yetkiyi tek elde toplayıp süreci hızlandırmak amaçlıdır. Bu bölgelerdeki çalışmalarda temel hedef öncelikle vatandaşlarımızın uğradığı zararların giderilmesi, vatandaşlarımızın sağlıklı ve güvenli alanlarda yaşamlarını devam ettirmelerini içermektedir.

Diyarbakır İli, Sur İlçesi, Suriçi Bölgesine ait 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı'nın 20/01/2012 tarihli ve 244 sayılı, 1/1.000 ölçekli Uygulama İmar Planının ise 19/06/2012 tarihli ve 565 sayılı Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu kararlarıyla onaylandığı, imar planı onayından sonra hazırlanan Alan Yönetim Planı'nın Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 17/09/2014 tarihli ve 2446 sayılı karar, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Meclisince de 12/11/2014 tarihli ve 370 sayılı karar ile onaylanmıştır. Söz konusu kamulaştırmaya yönelik alınan Bakanlar Kurulu Kararı, Suriçi Bölgesi için hazırlanmış olan Koruma Amaçlı İmar Planının uygulanması aşamasında yapılacak koruma ve yenileme çalışmalarını hızlandırmak ve uzlaşmayı sağlamak için alınmıştır.

Alanda yapılacak yenileme, iyileştirme ve dönüşüm uygulamaları ile, tehdit altında bulunan tarihi dokunun korunması, mühendislik hizmeti almadan yapılaşmış afet riski taşıyan niteliksiz yapıların bertaraf edilerek güvenli konutlar ile yaşanabilir mekânlar oluşturulması ve kentin yüzleştiği sosyal problemlerin mekânsal kararlar ile çözüme ulaştırılması amaçlanmaktadır. Uygulamalar ile gerekli kültür varlıklarının değerleri yitirilmeden gelecek nesillere aktarılmasına, özgün dokusuna tamamen aykırı olan, can ve mal güvenliği açısından risk altında olan niteliksiz yapıların yıkılarak tarihi yapılara ve yöresel mimariye uygun olarak yenilenmesi suretiyle bölgenin hem kent kültürüne hem de dünya mirasına kazandırılmasına yöneliktir. Yapılacak uygulamalar alanın özgün yapısının korunacağı yönünde verilen taahhütlere ters düşmeyeceği gibi, afet riskinin bertaraf edilmesinin yanı sıra kültürel değerlerin de korunması açısından önemli katkılar sağlayacak olup tarihi dokusunun yok edilmesi söz konusu değildir.

Şırnak İli, Silopi İlçesindeki 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun uyarınca ilan edilen (6/3/2016 tarihli ve 29645 sayılı R.G'de ilan edilen 2016/8538 sayılı B.K.K.) riskli alan sınırları içerisindeki taşınmazlar hakkında 25/3/2016 tarihli ve 29664 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 21/3/2016 tarihli ve 2016/8662 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile acele kamulaştırma kararı alınmıştır.

Zarar gören bölgelerimizde öncelikli hedef yerinde dönüşüm olup vatandaşlarımızın yine bulunduğu bölgelerde ikameti sağlanacaktır. Bununla birlikte tüm süreç uzlaşma ile yürütülecek ve planlama kararlarının ivedi şekilde hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Plan kararları doğrultusunda yeni konut alanları ve sosyal donatı alanları oluşturulması ve inşası süreci de ivedilikle yürütülecektir. Yapılacak çalışmalar ile birlikte kentlerimiz yeniden planlanacak, kentsel donatılar anlamında standartların üzerine çıkarılması sağlanacaktır. Bununla birlikte bu kentlerimizin tarihi değerlerinin korunması ve ön plana çıkarılması, kültürel yapılarının ve sosyal dokularının devamı ve gelecek nesillere aktarılması, sosyal yapıya uyumlu, yöresel unsurları barındıran, sağlıklı ve güvenli yaşama alanlarının oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Kamulaştırılan bölgelerin özel şirketlere satılması ve bu şirketlerin önceden belirlenmesi yönündeki iddialar söz konusu değildir.

